

vezők-rendezők csakúgy, mint a törzskiállítók tábora. Régi, sokat hallott megfogalmazás, hogy az őszi tárlatok karaktere a progresszív realizmusban, az alföldi iskola vállalásában, a hagyományörzésben, a parasztsággal vállalt sorsközösségben rejlik; a nyáriról meg, hogy karaktere a sokszínűség, az egy mással ellentétes kísérletek és tendenciák ószinte felsorakoztatása. Csakhogy... Végigbongészve a jubileumi retrospektív tárlat bőséges katalógusanyagát és a nyári tárlatok kiadványait, elgondolkodtató tapasztalatokra jutunk. A két kiállítás döntő többségét azonos alkotók művei jellemzik. Ha csak az elmúlt év őszi, és az idei nyári tárlat kiállítóinak névsorát hasonlítom, közel félszáz azonos névre bukkanhatok. Ez a szám megháromszorozódik, ha öt év távlatában vizsgálom az itt is, ott is szereplő neveket. Ha tehát azonos alkotók adnak szűken vett realista karaktert az őszi tárlatnak, ugyanők jelentik a sokszínűséget a nyári tárlaton, akkor hol a sajátos arculat, hol a megkülönböztető jel? Mindenesetre érdemes ezen elgondolkodni még akkor is, ha tisztában vagyunk azzal, hogy az őszi tárlatokra néhány kiemelkedő művész — Németh József, Szalay Ferenc, Fejér Csaba, Vecsési Sándor — külön készül, a szegedin viszont szinte csak jelzésként szerepel. S akkor is, ha azt is figyelembe vesszük, hogy a szegedi kiállítók létszáma közel kétszerese a vásárhelyinek. Egy másik gondolat is meg kell hogy forduljon a fejünkben. Tény, hogy az őszi tárlatok az utolsó néhány esztendőben nyitottabbá váltak, s a friss léghuzatban föltűntek olyan nevek, elsősorban grafikusok, akik nemigen köthetők a szűken értelmezett vásárhelyiséghez. S ők azok, akik a szegedi nyitottságot és sokszínűséget képviselik a több kiállításon szerepelt Kokas Ignác, Bálint Endre, Berki Viola, Illés Árpád, Melocco Miklós, Kovács Péter és társaik mellett. A kérdés, a jelenség akkor válik majd fesztűvé, ha az őszi tárlat még szélesebbre tárja ablakait, s a nyári tárlat megmarad a jelen keretek között. Ekkor, ha nem is mosódik teljesen egybe a két tárlat, mindenképpen feltűnő lesz a hasonlatosság, az átfedés. Érdemes ezen már most felelősen és közösen elgondolkodni. Ezt kívánja mindannyiunktól a magyar képzőművészet, a kultúrpolitika, a két város és a művészek érdeke is. Hisz mindkét tárlat sajátos színkép kell hogy legyen a magyar képzőművészetben. A feladatok sürgetők, hiszen a mostani jubileumi kiállítások mindkét esetben vízvázasztók. A továbblépés, a magasabb szintű folytatás mindannyiunk érdeke.)

TANDI LAJOS

NOVÁK ANDRÁS: SZÍNHÁZ